

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Opettajaksi tai varhaiskasvatuksen ammattiin ulkomaisten opintojen perusteella

2.10.2019

Maisa Montonen, opetusneuvos

Ulkomailla tutkinnon suorittanut haluaa opettajaksi Suomessa. Pitäisikö selvittää mahdollisuus saada Opetushallitukselta tunnustamispäätös?

Kyllä

jos hän on suorittanut ulkomailla opetustehtävään pätevittäneen tutkinnon ja haluaa työskennellä Suomessa samassa tehtävässä tai

jos hän on suorittanut ulkomailla korkeakoulututkinnon ja haluaa suorittaa **opettajankoulutuksen opintoja** Suomessa

Ei

jos hän aikoo suorittaa Suomessa opetustehtävään pätevittävän korkeakoulututkinnon
-> yhteys yliopistoon

Ulkomailla tutkinnon suorittanut haluaa varhaiskasvatuksen tehtäviin Suomessa. Pitäisikö selvittää mahdollisuus saada tunnustamispäätös?

Kyllä

jos hän on päteväytynyt varhaiskasvatuksen ammattiin ja haluaa pätevyyden samaan ammattiin

jos hänellä on ulkomainen kasvatustieteellisen tai sosiaalialan korkeakoulututkinto ja hän haluaa suorittaa pätevoittävät opinnot Suomessa

Ei

jos hakijan tutkinto on muulta kuin kasvatustieteelliseltä alalta tai sosiaalialalta

jos hän aikoo suorittaa Suomessa ammattiin pätevoittävän tutkinnon

-> yhteys oppilaitokseen tai korkeakouluun

Tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa hakemuksen käsittelyyn ja ratkaisuun

Tutkinnon
suoritusmaa

Hakijan kansalaisuus

Hakijan koulutuksen
taso ja sisältö

Hakijan
ammattipätevyys
suoritusmaassa

Minkä tasoista ja
sisältöistä koulutusta
Suomessa vaaditaan?

Onko opetustehtävä
Suomessa säännelty?

Kelpoisuus opetustehtäviin

A decorative graphic consisting of thick, wavy lines in green and blue. The lines flow from the bottom left towards the top right, creating a sense of movement and energy. The green line is more prominent in the center, while the blue line forms a border on the right and bottom.

Säännellyt opetusalan ammatit Suomessa

- Aineenopettaja
- Ammatillisen koulutuksen opettaja (ammatilliset tai yhteiset tutkinnon osat)
- Erityisopettaja
- Esiopetusta antava opettaja
- Luokanopettaja
- Oppilaanohjaaja/opinto-ohjaaja
- Vapaan sivistystyön opettaja

Esimerkkejä opettajien kelpoisuusvaatimuksista (asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 986/1998)

Aineenopetus

- ylempi korkeakoulututkinto
- opetettavan aineen opinnot
- opettajan pedagogiset opinnot

Luokanopetus

- kasvatustieteen maisterin tutkinto
  - monialaiset opinnot
  - opettajan pedagogiset opinnot
- tai
- aineenopettajan kelpoisuus ja monialaiset opinnot

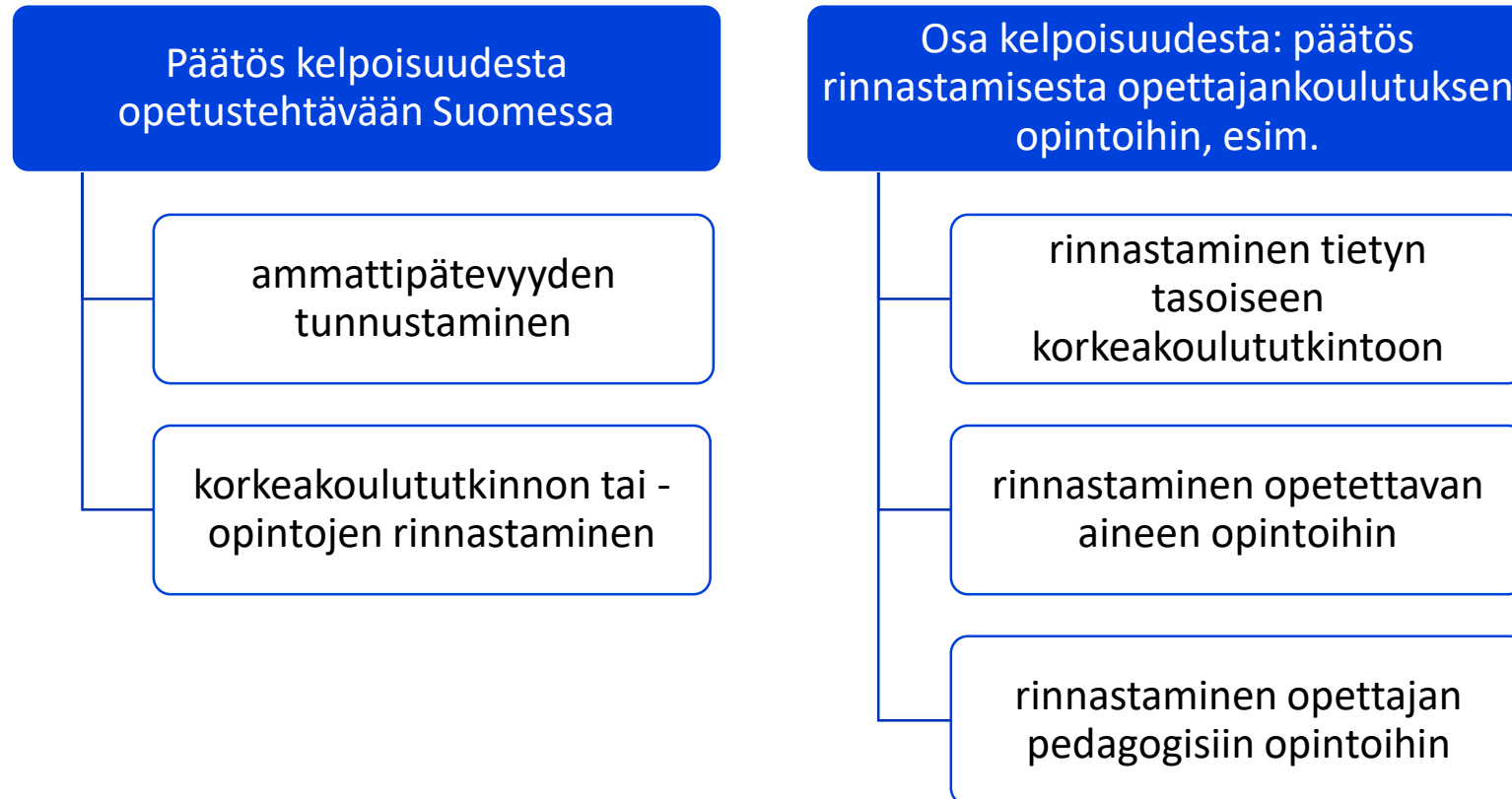
Vapaan sivistystyön opetus

- soveltuva korkeakoulututkinto
- opettajan pedagogiset opinnot

Ammatillinen koulutus: ammatillisten tutkinnon osien opetus

- soveltuva korkeakoulututkinto
- opettajan pedagogiset opinnot
- työkokemus
- ammatinharjoittamisoikeus

Erilaisia Opetushallituksen päätöksiä / opetusala

Kelpoisuus varhaiskasvatuksen tehtäviin

Säänneltyjä varhaiskasvatuksen ammatteja Suomessa

- varhaiskasvatuksen opettaja
- varhaiskasvatuksen sosionomi
- varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
- varhaiskasvatuksen erityisopettaja

Kelpoisuusvaatimuksia varhaiskasvatukseen tehtäviin (varhaiskasvatuslaki 540/2018)

Varhaiskasvatuksen opettaja

- vähintään kasvatustieteen kandidaatin tutkinto
- varhaiskasvatuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (60 opintopistettä)

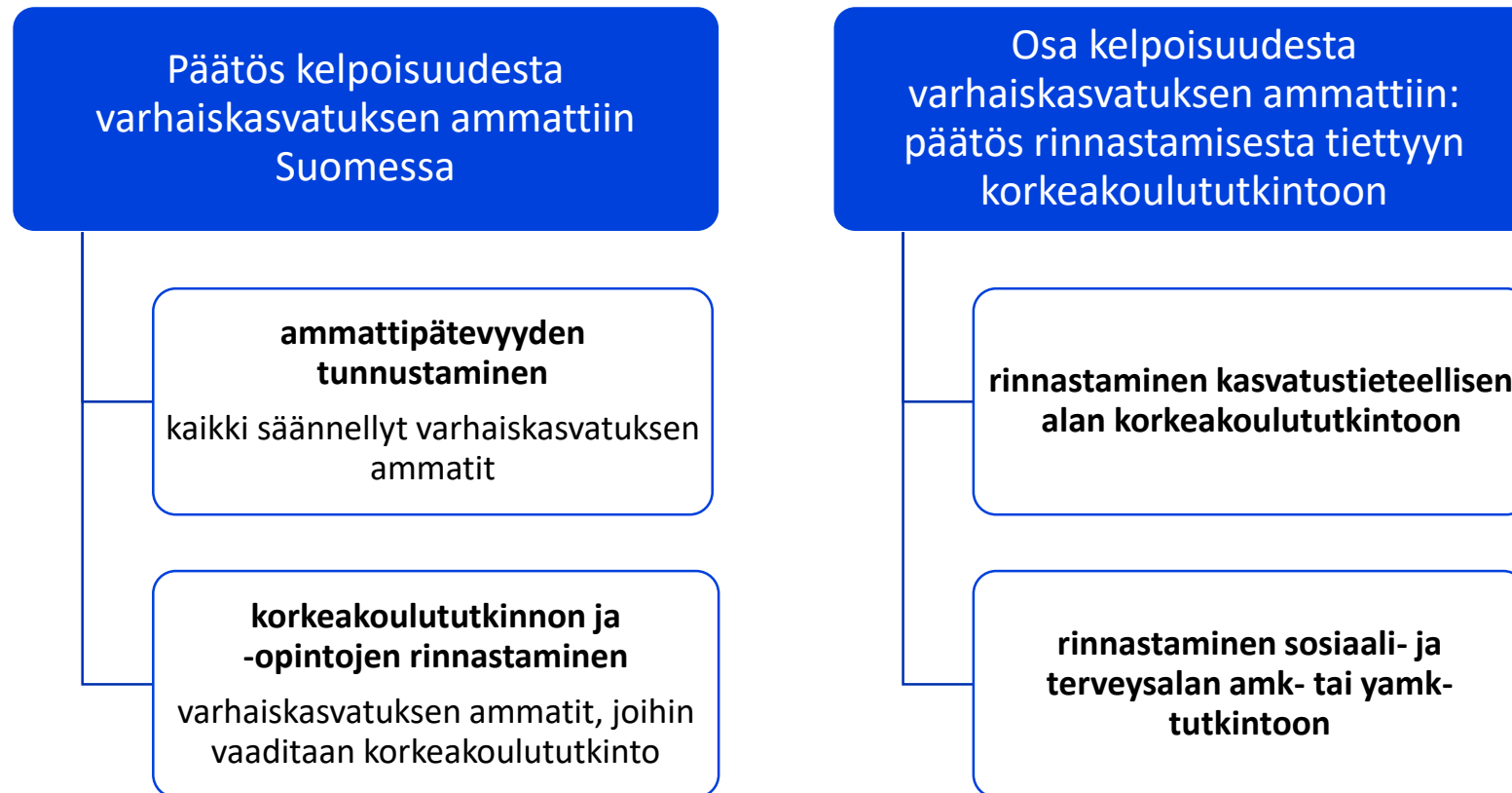
Varhaiskasvatuksen sosionomi

- vähintään sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto
- varhaiskasvatukseen ja sosiaalipedagogiikkaan suuntautuneet opinnot (60 opintopistettä)

Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

- kasvatustieteiden ja ohjauksen alan perustutkinto, sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai muu vastaava soveltuva tutkinto
- riittävän laajat lasten hoidon, kasvatuksen ja opetuksen tutkinnon osat

Erilaisia Opetushallituksen päätöksiä / varhaiskasvatus

Päätöksenteon periaatteet

A decorative graphic consisting of thick, wavy lines in green and blue. The lines flow from the bottom left towards the top right, creating a sense of movement and depth. The green line is more prominent in the foreground, while the blue line is visible behind it.

Säädöspohja

- Laki ammattipätevyyden tunnustamisesta (1384/2015, ns. ammattipätevyyslaki)
  - Perustuu EU-direktiiviin ammattipätevyyden tunnustamisesta (36/2005/EY)
  - Päätökset ammattipätevyyden tunnustamisesta
- Laki ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta (1385/2015, ns. ulkomaanopintolaki)
  - Korkeakoulututkintojen ja/tai -opintojen rinnastamispäätökset

Yhteistä

- Päätös tehdään henkilökohtaisesta hakemuksesta asiakirjojen perusteella.
- Päätös voidaan tehdä kelpoisuudesta ammattiin, joka on Suomessa säännelty.
- Päätökset muotoillaan kelpoisuusvaatimusten mukaan.
- Päätös antaa kelpoisuuden vain vaadittavan koulutuksen osalta; voi olla myös esim. kielitaitoa tai työkokemusta koskevia vaatimuksia.
- Opetushallitus voi päätöksissä asettaa lisävaatimuksia.

Ammattipätevyyden tunnustaminen

Päätös ammattipätevyyden tunnustamisesta

- Päätös kelpoisuudesta tiettyyn tehtävään Suomessa
- Edellytykset: EU/ETA-maan kansalaisuus ja toisessa jäsenmaassa hankittu pätevyys samaan ammattiin, joka on Suomessa säännelty
- Jos koulutuksen sisällössä on olennainen ero, päätös annetaan ehdollisena.
  - Korvaavana toimenpiteenä edellytetään kelpoisuuskoe tai sopeutumisaika. Kelpoisuuskokeen järjestää korkeakoulu. Sopeutumisaika on työskentelyä ko. ammatissa.
  - Hakijan ammattikokemus ja elinikäinen oppiminen otetaan huomioon.
  - Korvaavan toimenpiteen suorittamisen jälkeen lopullinen ammattipätevyyden tunnustamispäätös

Päätösesimerkki: luokanopettajan ammattipätevyyden tunnustamispäätös

- Tilanne: EU-maan kansalainen, Bachelor-tasoinen luokanopettajan koulutus Irlannista, todistus rekisteröitymisestä opettajaksi Irlannissa. Ei todistuksia ammattikokemuksesta tai elinikäisestä oppimisesta.

Todistukset tuottavat opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kelpoisuuden antaa perusopetuksessa luokanopetusta sen jälkeen, kun hakija on suorittanut joko kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan.

Päätösesimerkki: varhaiskasvatuksen lastenhoitajan ammattipätevyyden tunnustamispäätös

- Tilanne: EU-maan kansalainen, 3-vuotinen varhaiskasvatuksen tehtäviin päteväntänyt toisen asteen tutkinto Ruotsista

Todistukset tuottavat varhaiskasvatuslain (540/2018) 28 §:n mukaisen kelpoisuuden varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtäviin.

Korkeakouluopintojen rinnastaminen

Päätös ulkomaisten korkeakouluopintojen rinnastamisesta tiettyihin korkeakouluopintoihin

- Ulkomaiset korkeakouluopinnot rinnastetaan tutkintoon ja opintoihin, jotka ovat kelpoisuusvaatimuksena tiettyyn tehtävään, esim.
  - kasvatustieteen maisterin tutkinto, monialaiset opinnot ja opettajan pedagogiset opinnot (luokanopetus)
  - ylempi korkeakoulututkinto, opettajan pedagogiset opinnot, opetettavan aineen opinnot (aineenopetus)
  - kasvatustieteen kandidaatin tutkinto ja varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (varhaiskasvatuksen opettaja)

Päätös ulkomaisten korkeakouluopintojen rinnastamisesta: osa kelpoisuudesta

- Ulkomaiset korkeakouluopinnot rinnastetaan tutkintoon ja/tai opintoihin, jotka ovat osa kelpoisuusvaatimusta tiettyyn tehtävään, esim.
  - ylempi korkeakoulututkinto ja opettajan pedagogiset opinnot
    - aineenopettajan kelpoisuuteen hakijan pitää suorittaa opetettavan aineen opinnot
  - ylempi korkeakoulututkinto ja opetettavan aineen opinnot
    - aineenopettajan kelpoisuuteen hakijan pitää suorittaa opettajan pedagogiset opinnot
  - kasvatustieteen kandidaatin tutkinto
    - varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuteen hakijan pitää suorittaa varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot

Päätös ulkomaisten korkeakouluopintojen rinnastamisesta tiettyihin korkeakouluopintoihin

- Hakijan korkeakoulututkinnon tulee vastata tasoltaan Suomessa suoritettavaa tutkintoa, joka vaaditaan ko. tehtävään.
- Hakijan korkeakouluopintojen tulee vastata tasoltaan ja sisällöltään tutkintoa tai opintosuoritusta, johon ne rinnastetaan.
- Päätöksissä voidaan edellyttää Suomessa suoritettavia täydentäviä korkeakouluopintoja, joiden enimmäismäärä on määritelty asetuksella.
  - Täydentävien opintojen suorittamisen jälkeen lopullinen rinnastamispäätös
- Opetushallitus ei voi huomioida työkokemusta.

Päätösesimerkki: ulkomaisen korkeakoulututkinnon rinnastaminen aineenopettajalta vaadittavaan tutkintoon ja opintoihin

- Tilanne: Ukrainassa suoritettu viisivuotinen akateeminen tutkinto, johon sisältyy fysiikan opettajan koulutus

Hakijan suorittama korkeakoulututkinto rinnastetaan Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon.

Hakijan tutkintoon sisältyvät fysiikan opinnot rinnastetaan 120 opintopisteen laajuisiin fysiikan opettavan aineen opintoihin.

Hakijan kasvatustieteelliset opinnot rinnastetaan Suomessa suoritettaviin 60 opintopisteen laajuisiin opettajan pedagogisiin opintoihin, jos hakija suorittaa täydentävinä opintoina suomalaisessa korkeakoulussa 25 - 30 opintopisteen laajuiset opettajankoulutuksen opinnot, joihin sisältyy didaktisia opintoja ja ohjattua harjoittelua.

Päätösesimerkki: ulkomaisen korkeakoulututkinnon rinnastaminen varhaiskasvatuksen opettajalta vaadittavaan tutkintoon ja opintoihin

- Tilanne: Venäjällä suoritettu nelivuotinen bakalavr-tutkinto varhaiskasvatuksen alalta

Hakijan suorittama korkeakoulututkinto rinnastetaan Suomessa suoritettavaan kasvatustieteen kandidaatin tutkintoon.

Hakijan suorittamat korkeakouluopinnot rinnastetaan Suomessa suoritettaviin 60 opintopisteen laajuisiin varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antaviin opintoihin, jos hakija suorittaa suomalaisessa yliopistossa 10–15 opintopisteen laajuiset varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot, jotka sisältävät --.

Päätös korkeakoulututkinnon tason rinnastamisesta opettajan kelpoisuuden saamiseksi

- Jos ulkomailla korkeakoulututkinnon suorittanut haluaa hakeutua Suomessa suorittamaan opettajan pedagogiset opinnot, hän tarvitsee yleensä päätöksen tutkintonsa tason rinnastamisesta Suomessa suoritettavaan korkeakoulututkintoon.
- Ulkomaisen korkeakoulututkinnon tason vastaavuus Suomessa suoritettavaan korkeakoulututkintoon arvioidaan tutkintojen laajuuden, vaativuuden ja suuntautumisen perusteella.

**Esimerkkitilanteita:
miten ohjaan eteenpäin?**

Esimerkki

Asiakas:

- Bachelor-tutkinnon suorittanut matematiikan opettaja Irakista
- haluaa pätevoityä matematiikan opettajaksi Suomessa
  - Hakeutuminen suomalaiseen korkeakouluun suorittamaan ylempää korkeakoulututkintoa ja muita aineenopettajalta vaadittavia opintoja
  - (Hakemus Opetushallitukselle: tutkinnon tason rinnastaminen sekä opintojen rinnastaminen opettajan pedagogisiin opintoihin)

Esimerkki

Asiakas:

- EU-kansalainen
- suorittanut Espanjassa alemman korkeakoulututkinnon ja päteväitynyt luokanopettajaksi
- Haluaa toimia luokanopettajana Suomessa
  - Hakemus Opetushallitukselle: luokanopettajan ammattipätevyyden tunnustaminen

Esimerkki

Asiakas:

- Kuubassa viisivuotisen korkeakoulututkinnon suorittanut englannin kielen opettaja
- haluaa pätevoityä espanjan kielen aineenopettajaksi
  - Hakemus Opetushallitukselle: tutkinnon tason rinnastaminen, tutkintoon sisältyvien opintojen rinnastamisesta opettajan pedagogisiin opintoihin
  - Espanjan kielen opetettavan aineen opintojen suorittaminen Suomessa

Esimerkki

Asiakas:

- suorittanut Puolassa 3-vuotisen licencjat pedagogika -korkeakoulututkinnon
- ei pätevyyttä varhaiskasvatuksen ammattiin Puolassa
- haluaa Suomessa päteväytyä varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin.
  - hakemus Opetushallitukselle: tutkinnon rinnastaminen kasvatustieteen kandidaatin tutkintoon
  - varhaiskasvatuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavien opintojen suorittaminen Suomessa

Päätöksiä opetusalan ja varhaiskasvatuksen kelpoisuuden tunnustamisesta 2018/2019

Kelpoisuus	Ammattipätevyyden tunnustamispäätökset	Ulkomaisten opintojen rinnastamispäätökset	Yhteensä
Luokanopetus (2018)	19	7	26
Aineenopetus (2018)	33	65	98
Pedagogiset opinnot (2018)	-	46	46
Opetettava aine (2018)	-	27	27
Erityisopetus (2018)	6	6	12
Varhaiskasvatuksen opettaja (2019)	30	6	36
Varhaiskasvatuksen sosionomi (2019)	-	-	-
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja (2019)	21	-	21

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Lisätietoa: www.oph.fi/tutkintojentunnustaminen

<https://www.oph.fi/fi/palvelut/opetushallituksen-paatokset-patevyydesta-opetustehtaviin>

<https://www.oph.fi/fi/palvelut/opetushallituksen-paatokset-patevyydesta-varhaiskasvatuksen-tehtaviin>

recognition@oph.fi